ÎNVĂȚĂMÂNTUL POLITEHNIC ÎN ȘCOALA MEDIE ȘI SARCINILE PREDĂRII UNEI LIMBI STRĂINE[1])

DE

I. V. KARPOV

In «Directivele Congresului al XIX-lea cu privire la cel de al 5-lea plan cincinal de desvoltare a U.R.S.S. pe anii 1951—1955» s'a pus următoarea sarcină: «Pentru ridicarea continuă a însemnătății școlilor teoretice în ceea ce privește educația socialistă și pentru a se asigura absolvenților școlii medii condițiile unei alegeri libere a profesiunii, să se treacă la realizarea învățământului politehnic în școala medie și să se ia măsurile necesare pentru trecerea la învățământul politehnic general»[2].

Realizarea acestei sarcini este, după indicația lui I. V. Stalin, una din cele trei condiții prealabile de bază ale trecerii la comunism. «Trebuie — arată el — în al treilea rând, să ajungem la o asemenea creștere a nivelului cultural al societății care să asigure tuturor membrilor societății desvoltarea multilaterală a aptitudinilor lor fizice și intelectuale, pentru ca membrii societății să aibă posibilitatea de a căpăta o cultură îndestulătoare ca să devină militanți activi ai desvoltării sociale, pentru ca ei să aibă posibilitatea să-și aleagă liber profesiunea și să nu fie țintuiți pe toată viața, în virtutea diviziunii existente a muncii, de o singură profesiune oarecare»[3].

De ce este necesar pentru realizarea acestei condiții? «Ar fi greșit să se creadă că se poate atinge o atât de serioasă creștere a nivelului cultural al membrilor societății, fără schimbări serioase în situația actuală a muncii. Pentru

[1] Din «Inostrannîe iazîki v şkole» nr. 1 1953.

[2] «Directivele Congresului al XIX-lea al Partidului cu privire la cel de al 5-lea plan cincinal de desvoltare a U.R.S.S.», ed. P.M.R. 1952, p. 40.

[3] I. Stalin, Problemele economice ale socialismului în U.R.S.S., Editura pentru literatură politică, ediție legată, 1952, p. 75.

BDD-A10185 © 1953 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:22:33 UTC)

aceasta trebuie, înainte de toate, să se reducă ziua de muncă cel puţin până la 6, iar apoi şi până la 5 ore. Aceasta este necesar pentru ca membrii societăţii să obţină destul timp liber, necesar pentru obţinerea unei culturi multilaterale. Pentru aceasta trebuie, apoi, să se introducă învăţământul politehnic general obligator, necesar pentru ca membrii societăţii să aibă posibilitatea să-şi aleagă liber profesiunea şi să nu fie ţintuiţi pe toată viaţa de o singură profesiune oarecare. Pentru aceasta trebuie apoi să se îmbunătăţească în mod radical condiţiile de locuit şi să se ridice salariul real al muncitorilor şi funcţionarilor cel puţin de două ori, dacă nu mai mult, atât prin sporirea directă a salariului în bani, cât şi, mai ales, prin continua reducere sistematică a preţurilor la obiectele de larg consum »[1].

Sarcina realizării învăţământului politehnic în şcoala medie necesită reorganizarea predării multor discipline şcolare, printre care şi a predării limbilor străine. La realizarea acestei reorganizări trebuie să fie atraşi toţi profesorii de limbi străine învecinate cu metodica de predare a limbilor.

★

Învăţământul politehnic în concepţia întemeietorilor marxismului înseamnă legătura învăţământului cu munca productivă, cunoaşterea de către elevi a principiilor ştiinţifice generale ale producţiei şi însuşirea abilităţilor şi deprinderilor de folosire practică a celor mai simple instrumente de muncă. V. I. Lenin, în nota sa asupra raportului Comisariatului poporului pentru Instrucţiune, la sesiunea a treia a Comitetului Central Executiv, legislatura a VII-a din Septembrie 1920, a subliniat că « principiul politehnic nu necesită să se înveţe toate, dar cere învăţarea bazelor industriei în general ».

In cuvântarea sa la consfătuirea pe întreaga Rusie asupra problemelor activităţii din afara clasei şi a celei extraşcolare, Ministerul Instrucţiunii R.S.F.S.R., I. A. Kairov, a remarcat că acum problema politehnizării capătă o importanţă foarte actuală şi că înaintea şcolii sovietice se află acum sarcina nu numai de a-i înarma pe elevi cu cunoştinţele sistematice şi temeinice ale bazelor ştiinţelor, dar şi de a arăta elevilor cum se folosesc aceste cunoştinţe în activitatea de producţie a oamenilor, de a-i învăţa să aplice ei singuri în practică cunoştinţele teoretice căpătate, de a-i înarma cu abilităţile şi deprinderile practice.

De aceea, la rezolvarea problemei despre învăţământul politehnic în şcoala medie de cultură generală, legătura teoriei cu practica trebuie să se înţeleagă într'un sens mai larg şi generalizat, deoarece numai cu această condiţie elevii îşi însuşesc într'adevăr abilităţile şi deprinderile de a aplica bazele ştiinţelor pe care le asimilează la rezolvarea oricărei probleme practice, legate de munca productivă, printre care şi în domeniul producţiei.

[1] I. Stalin, Problemele economice ale socialismului în U.R.S.S., Editura pentru literatură politică, ediţie leg[illegible]

BDD-A10185 © 1953 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:22:33 UTC)

Valoarea acestor abilităţi şi deprinderi constă în aceea că ele dispun d capacitatea unei desvoltări şi perfecţionări pe viitor şi a unei treceri libere dintr' sferă a muncii productive la alta. Această capacitate este condiţionată d caracterul conştient al însuşirii lor şi de legătura strânsă cu învăţământul teoretic

Astfel, politehnizarea învăţământului în şcoala medie înseamnă, în primu rând, legătura strânsă, adâncă şi multilaterală a studiului teoretic al bazelo ştiinţelor cu practica. Totodată, abilităţile şi deprinderile muncii productiv căpătate de elevi în procesul învăţământului politehnic trebuie să poarte u caracter larg şi generalizat, iar nu unul strict meşteşugăresc, — politehni şi de cultură generală, nu unul special şi profesional. Când se spune că învă ţământul politehnic înseamnă însuşirea bazelor teoretice ale obiectului d studiu respectiv şi a deprinderilor de a le aplica practic, aceasta nu înseamn câtuşi de puţin cerinţa ca noţiunea de practică să se limiteze numai la domeniu producţiei. Dimpotrivă, aceasta înseamnă că sarcina învăţământului politehni constă anume în aceea ca să înveţe în general a aplica datele teoretice ale bazelo ştiinţifice în rezolvarea *oricărei* probleme practice.

Politehnizarea învăţământului în şcoala medie nu trebuie să depăşească nici în cea mai mică măsură caracterul ei de cultură generală. Şi acest scop s va atinge printr'o legătură indisolubilă a muncii productive cu studiul bazelo ştiinţelor de către elevi.

★

Invăţământul politehnic astfel înţeles tebuie să atingă predarea tuturo obiectelor de învăţământ ale şcolii medii de cultură generală. Este dela sine înţeles că diferitele obiecte vor fi legate de învăţământul politehnic în mod diferit şi într'o măsură diferită. Evident că deosebit de strâns şi nemijlocit vor fi legate de învăţământul politehnic obiecte ca: fizica, chimia, ştiinţele naturii, matematica, desenul şi desenul linear.

O situaţie specială în învăţământul politehnic din şcoala medie trebuie să aibă predarea limbii materne şi a celei străine.

Una din sarcinile principale ale învăţământului politehnic constă în aceea de a-i învăţa pe copii să mânuiască instrumentele elementare ale muncii productive. Prin aceste instrumente trebuie să înţelegem nu numai instrumentele obişnuite de lucru, ci, în general, toate instrumentele şi mijloacele, deoarece învăţarea mânuirii lor este importantă pentru fiecare membru al societăţii comuniste. Printre aceste instrumente şi mijloace trebuie să considerăm, în primul rând, limba.

I. V. Stalin arată că: « Tocmai pentru asta şi există limba, tocmai pentru asta a şi fost creată, ca să servească societăţii, luate în întregime, ca mijloc de comunicare între oameni. . . » [1]. « In această privinţă, limba, deosebindu-se

[1] I. Stalin, Marxismul şi problemele lingvisticii, Editura pentru literatură politică, 1953, p. 8.

BDD-A10185 © 1953 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:22:33 UTC)

principial de suprastructură, nu se deosebeşte însă de uneltele de producţie, de maşini, să zicem, care sunt la fel de indiferente faţă de clase ca şi limba şi care pot servi în egală măsură atât orânduirea capitalistă, cât şi cea socialistă »[1].

Limba, ne învaţă I. V. Stalin, « este legată nemijlocit de activitatea de producţie a omului şi nu numai de activitatea de producţie, ci şi de oricare altă activitate a omului, în toate sferele muncii sale dela producţie la bază, dela bază la suprastructură »[2].

In definiţia sa clasică a limbii: « Limba este un mijloc, un instrument cu ajutorul căruia oamenii comunică între ei, fac schimb de idei şi se înţeleg reciproc »[3], I. V. Stalin subliniază importanţa limbii ca instrument şi mijloc de comunicare.

Totuşi, definind limba ca instrument special, tovarăşul Stalin în acelaşi timp previne să nu se identifice limba cu mijloacele de producţie, arătând că între ele există o deosebire esenţială, care « constă în faptul că uneltele de producţie produc bunuri materiale, iar limba nu produce nimic sau „produce" doar cuvinte »[4].

Totuşi, limba neproducând singură nici un fel de bunuri materiale, este în acelaşi timp un instrument necesar pentru legăturile dintre oameni în scopul producerii sociale a acestor bunuri. „...Fără o limbă—scrie tovarăşul Stalin—înţeleasă de societate şi comună pentru membrii ei, societatea îşi încetează producţia, se destramă şi încetează de a exista ca societate. In acest sens, limba, fiind un mijloc de comunicare, este în acelaşi timp şi un instrument de luptă şi de desvoltare a societăţii"[5].

Astfel, limba este un instrument special şi totodată universal, indisolubil legat cu toate felurile de activitate a oamenilor. De aceea, însuşirea unei limbi, ca instrument specific, constituie una din cele mai importante sarcini ale învăţământului politehnic în şcoala medie de cultură generală.

★

Este absolut evident că asemenea instrument universal al legăturii reciproce dintre oameni este, mai întâi de toate, limba maternă. Fără îndoială, tocmai din această cauză limba maternă în şcoală este cel mai principal dintre obiectele de bază ale învăţământului. Cea mai importantă sarcină a şcolii este de a-i învăţa pe copii să posede vorbirea scrisă şi orală în limba maternă, să-i înveţe să-şi exprime corect ideile în această limbă şi să înţeleagă corect vorbirea altor oameni.

---

[1] I. Stalin, Marxismul şi problemele lingvisticii, Editura pentru literatură politică, 1953, p. 8.

[2] Ibid., p. 10.

[3] Ibid., p. 20.

[4] Ibid., p. 34.

[5] Ibid., p. 21.

BDD-A10185 © 1953 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:22:33 UTC)

Totuşi, sarcinile şcolii de cultură generală în condiţiile vieţii internaţionale contemporane impun elevilor obligaţia de a-şi însuşi bine nu numai limba maternă, dar şi cel puţin o limbă străină. Realizarea învăţământului mediu de zece ani, general şi obligator în Uniunea Sovietică, va duce la aceea că toţi cetăţenii sovietici vor şti să citească într'o limbă străină. După cuvintele lui M. I. Kalinin, cunoaşterea unei limbi străine va constitui unul din caracterele esenţiale ale cetăţeanului sovietic cult.

Insuşirea unei limbi străine de către elevi prin şcoala medie de cultură generală prezintă importanţă sub mai multe aspecte. In primul rând, aici trebuie să remarcăm importanţa acesteia pentru cultura generală. Studierea unei limbi străine pe baza comparării ei cu limba maternă îi aduce pe elevi la înţelegerea justă a naturii şi fondului limbii ca fenomen social special şi la înţelegerea legilor sale interne de desvoltare. După observaţia justă a Acad. L. V. Şcerba, limba maternă şi cea străină, în strânsa lor legătură una cu cealaltă, constituie baza educaţiei filologice în şcoala medie.

Procesul asimilării de către elevi a cunoştinţelor, abilităţilor şi deprinderilor la limba străină se desfăşoară la ei la un nivel mai ridicat de conştiinciozitate decât procesul analog la limba maternă. Elevii îşi însuşesc vorbirea corectă în limba maternă înainte de şcoală, necunoscând încă gramatica limbii. Dar vorbirea în limba străină, deprinderea de a citi, a înţelege şi a traduce textele străine, elevii şi-o însuşesc cu ajutorul gramaticii, pe calea comparării fenomenelor şi faptelor limbii care se studiază cu fenomenele şi faptele analoge din limba maternă. Acad. L. V. Şcerba încă din 1915 scria că limba străină obligă la pătrunderea a textului şi la citirea lui cu atenţie şi nu permite lectura lui superficială, după cum se întâmplă adesea la citirea în limba maternă. Astfel, elevii învaţă altfel o limbă străină decât limba maternă şi altfel o posedă.

Limba maternă facilitează elevilor sarcina însuşirii limbii străine într'o măsură imensă. La rândul său, studiul conştient al limbii străine exercită influenţa cea mai pozitivă asupra desvoltării la elevi a deprinderilor şi abilităţilor la limba maternă. Elevii realizează un transfer destul de vast de cunoştinţe, deprinderi şi abilităţi din domeniul limbii străine în cea maternă.

Limba maternă şi limba străină trebuie considerate ca mijloace şi instrumente speciale importante pentru realizarea învăţământului politehnic în şcoala medie. Posedarea completă şi efectivă a limbii materne şi a celei străine este unul din componenţii obligatorii ai învăţământului politehnic.

Realizarea învăţământului politehnic în şcoala medie va imprima inevitabil pecetea sa specială asupra studiului limbii materne şi a limbii străine. Mai întâi de toate, aici trebuie să remarcăm faptul că învăţământul politehnic va condiţiona o legătură mai vastă a limbii cu variatele aspecte ale activităţii elevilor. Limba se va include activ în activitatea lor practică, îi va ajuta să-şi însuşească anumite abilităţi şi cunoştinţe.

BDD-A10185 © 1953 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:22:33 UTC)

Politehnizarea şcolii medii va formula cerinţe cu mult mai înaintate şi mai vaste faţă de deprinderea elevilor de a citi în limba maternă şi în limba străină. Un loc anumit în programul de citire al elevilor îl va ocupa literatura de popularizare ştiinţifică asupra tuturor problemelor care pot să intereseze băieţii şi fetele din clasele superioare ale şcolii. Elevii vor trebui de asemenea să înveţe să citească şi să asimileze textele în limba străină la toate acele obiecte din şcoala medie faţă de care ei au un interes deosebit şi care sunt legate cu acele feluri de activitate către care ei manifestă o înclinaţie deosebită.

Asemenea program vast de citire în limba străină va stimula pe elevi să studieze stilurile limbii de popularizare ştiinţifică şi ale literaturii beletristice. Munca elevilor din clasele superioare asupra textelor străine va trebui de asemenea să cuprindă analiza stilistică şi traducerea stilistico-literară, care asigură o înţelegere justă a conţinutului acestor texte.

Invăţământul politehnic va reclama de asemenea ca elevii să-şi însuşească metoda muncii intelectuale de sine stătătoare, în primul rând a muncii metodice asupra textelor. Insuşirea metodei muncii intelectuale este necesară atât pentru munca ce-i aşteaptă în şcoala superioară, cât şi pentru munca de producţie a acelora care după terminarea şcolii medii vor trece la munca practică.

★

Insuşirea metodei muncii intelectuale individuale trebuie să se lege strâns la elevi cu metoda muncii asupra textelor. Elevii trebuie să înveţe a munci asupra diferitelor feluri de texte, aplicând totodată diferite procedee şi sisteme de lucru, în funcţie de diferite scopuri ale citirii. Citirea individuală de către elevi a literaturii în limba străină trebuie să servească scopurile autodidactice şi să poarte un caracter instructiv şi practic, reflectând în alegerea textelor şi în însuşi caracterul citirii interesele şi înclinaţiile elevilor şi contribuind la formarea orientării lor profesionale.

Cele mai importante deprinderi în munca individuală aspra textelor străine în original trebuie considerate următoarele:

a) Deprinderea de a citi textele străine în scopul orientării generale asupra conţinutului lor şi a aprecierii lor în general. Acest caracter al muncii asupra textelor este de obicei legat de studierea literaturii şi se caracterizează printr'un tempo de citire foarte rapid. Viteza de citire necesară pentru aceasta se poate obţine în urma unor exerciţii speciale ale elevilor în acest gen de citire-studiere. Totodată, este foarte important de a urmări ca elevii să prindă ideile principale şi cele fundamentale ale textului şi să-i înţeleagă fondul. Pe baza acestei examinări fugitive, la elevi trebuie să se formeze o apreciere generală a textului dat şi să se determine metoda activităţii continue asupra lui, dacă se va recunoaşte că textul merită atenţie.

b) Deprinderea de a citi texte străine cu scopul de a găsi şi a scoate din ele diferite idei şi principii speciale pentru folosirea lor teoretică şi practică.

BDD-A10185 © 1953 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:22:33 UTC)

Pentru atingerea acestui scop este foarte important să se înţeleagă logica cărţii sau a articolului, evoluţia gândirii autorului, imaginea clară a structurii ei şi căutarea ideilor tocmai acolo unde ele trebuie să se afle.

c) Deprinderea de a citi textele străine cu scopul de a înţelege şi a efectua indicaţiile, temele, instrucţiile concrete şi altele ce s'ar cuprinde în ele. Un astfel de caracter al citirii reclamă deprinderea de a se descurca în amănunte, fără a pierde din vedere întregul şi a lega vorba cu fapta în mod organic.

Această deprindere este cea mai importantă în munca cu textele ştiinţifice şi a celor de popularizare ştiinţifică, care vorbesc despre legătura ştiinţei cu practica. Ca exemplu de texte care reclamă asemenea muncă pot servi descrierile de tot felul (cum să faci singur un aparat de radio, un televizor, să construieşti un aparat oarecare etc.).

d) Deprinderea de a citi cu scopul de a înţelege şi a aprecia desvoltarea logică a ideii, justeţii şi puterii de convingere a argumentelor, suficienta întemeiere a deducţiilor şi altele.

Rezolvarea cu succes, în clasele superioare ale şcolii medii, a sarcinilor de învăţare a citirii într'o limbă străină, trebuie să-i apropie pe elevi cu totul de etapa următoare, în care citirea literaturii străine devine unul din importantele elemente componente ale activităţii individuale creatoare a băieţilor şi fetelor care au terminat şcoala — fie aceasta într'o şcoală superioară specială sau în orice domeniu al activităţii practice. Asemenea citire reclamă deprinderea de a ieşi din limitele textului, deprinderile de a rezolva mai departe, individual, principiile de bază ale autorului, de a completa pentru el ceea ce i-a scăpat sau ce nu a făcut el, de a scoate în locul lui deducţiile pe care el nu le-a făcut, dar care trebuie să rezulte din principiile lui, de a vedea consecinţele cele mai importante care rezultă din părerile lui, şi altele.

Deşi e absolut evident că această etapă în desvoltarea deprinderilor şi abilităţilor de a citi în mod critic şi creator textele străine se află în afara cadrului şcolii medii de cultură generală, totuşi aceasta din urmă trebuie să-i facă pe elevi să cunoască mijloacele şi procedeele de bază ale acestui fel de lucru asupra lor. Şcoala, în acelaşi timp, trebuie să nu uite că această capacitate a activităţii intelectuale creatoare şi individuale, a mişcării gândirii individuale, se desvoltă în munca productivă. De aceea, învăţământul politehnic trebuie să fie foarte strâns legat cu deprinderea de a citi textele străine în mod critic şi creator[1]. La rezolvarea acestei sarcini importante, dar şi foarte complicate, trebuie să ţinem minte cuvintele lui Uşinski că este rău să se studieze cuvintele fără cunoaşterea obiectelor pe care le reprezintă, de asemenea că este rău să se studieze şi obiectele fără cunoaşterea cuvintelor.

Este cu totul evident că răspunderea pentru devoltarea deprinderilor şi abilităţilor citirii individuale la elevii de şcoală medie o poartă în primul

[1] Dar cea mai bună formă a atitudinii critice a elevilor faţă de literatura de popularizare ştiinţifică în limba străină este verificarea ei în practică, munca de producţie.

BDD-A10185 © 1953 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:22:33 UTC)

rând profesorii de limbă maternă şi cei de limbă străină. In acelaşi timp totuşi, trebuie să avem în vedere şi acel fapt indiscutabil că la orele de limbă maternă şi străină elevii îşi însuşesc doar metoda generală a muncii intelectuale individuale asupra textelor, iar profesorii dela diferite discipline şcolare trebuie să le desvolte mijloacele şi procedeele concrete de lucru asupra textelor speciale de popularizare ştiinţifică.

★

Una din principalele sarcini ale învăţământului politehnic constă în asigurarea condiţiilor pentru libera alegere a profesiei de către elevii care termină şcoala medie. Predarea limbii străine trebuie de asemenea să fie strâns legată de aceste sarcini.

La rezolvarea problemei referitoare la alegerea liberă a profesiei de către cei care termină şcoala medie, trebuie să se aibă în vedere că însăşi limba străină reprezintă un domeniu special al activităţii practice profesionale, foarte atrăgătoare pentru adolescenţi, mai ales pentru fete. In Uniunea Sovietică peste 10.000 de oameni se înscriu în fiecare an la institutele şi facultăţile de limbi străine, rezolvând pe această cale problema alegerii profesionale. Milioane de cetăţeni sovietici studiază în şcoli superioare şi la diferite cursuri limbi străine, ţinând seamă şi de interese teoretice, şi de consideraţii practice. Genialele lucrări ale lui I. V. Stalin asupra problemelor de lingvistică au trezit la oamenii sovietici un mare interes pentru studiul teoretic şi practic al limbilor.

De aceea, şcoala, organizând cunoaşterea de către elevi a celor mai importante şi fundamentale profesii, trebuie să includă în numărul lor şi acele profesii care sunt legate direct şi nemijlocit cu limba. E cu totul firesc ca profesorii de limba maternă şi cei de limbi străine să exercite o anumită influenţă asupra alegerii de către mulţi dintre elevii lor a profesiei pedagogice sau a altei profesii, legate într'un fel sau altul cu limba, la fel după cum profesorii de fizică şi matematică vor exercita o influenţă corespunzătoare asupra alegerii de către alţi elevi a profesiilor în legătură cu aceste obiecte.

Invăţământul politehnic trebuie să se lege strâns de alegerea justă şi bazată pe ştiinţă a profesiei de către elevi. Aceasta obligă şcoala să realizeze o orientare profesională a elevilor, să le facă cunoscute principalele trăsături caracteristice şi particularităţile celor mai importante profesii. Cunoaşterea elevilor de către profesori trebuie să fie întreprinsă de profesorii dela toate obiectele, legând aceasta în mod organic de studierea disciplinelor respective.

Profesorii de limbi dispun de condiţii deosebit de prielnice pentru rezolvarea cu succes a acestei probleme importante şi complicate. Limba este legată în mod deosebit cu producţia şi munca de producţie prin literatura beletristică şi cea de popularizare ştiinţifică. Această legătură se desvăluie foarte clar în literatura noastră beletristică sovietică, care îşi propune în mod conştient sarcina nobilă de a arăta pe oamenii sovietici în munca lor creatoare de con-

BDD-A10185 © 1953 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:22:33 UTC)

struire a societăţii comuniste fără clase. Literatura noastră beletristică, prezentând cititorilor principalele ţeluri ale profesiilor, ajută pe această cale tinerilor sovietici să rezolve just problema alegerii libere a profesiilor.

Până în prezent, literatura pentru citirea individuală în limba străină de către elevii şcolii medii se limita aproape exclusiv la opere beletristico-literare.

In realizarea învăţământului politehnic, se va păstra de sigur studiul literaturii beletristice de către elevi.

Totuşi, în învăţământul politehnic, citirea în limba străină va fi considerabil lărgită pe seama literaturii de popularizare ştiinţifică, care aduce la cunoştinţa elevilor ramurile principale ale industriei, agriculturii, transportului, ştiinţei, artei şi altele. Natural că elevii îşi vor alege pentru citire o asemenea literatură al cărei conţinut va corespunde intereselor şi înclinaţiilor ce se formează la ei.

★

La realizarea măsurilor legate de învăţământul politehnic trebuie să se ia în considerare greşelile ce s'au comis în şcoală între anii 1930 şi 1940.

Atunci politehnizarea era considerată ca principala şi singura sarcină a şcolii. Această sarcină se realiza adesea pe seama sarcinii de cultură generală şi pe seama predării bazelor ştiinţelor. De altfel, înţelegerea justă a învăţământului politehnic nu admite opunerea lui scopurilor de cultură generală în şcoala medie.

La predarea tuturor obiectelor, printre care şi a limbilor străine, politehnizarea este înlocuită printr'un tehnicism îngust. În studierea limbii străine, aceasta se manifesta prin aceea că elevii citeau textele cu caracter tehnic asupra diferitelor ramuri de industrie, îşi însuşeau terminologia ştiinţifică şi învăţau să facă traduceri tehnice.

Printre altele, după cum a arătat munca sectorului de metodică a limbilor străine dela Institutul metodelor de învăţământ al Academiei de Ştiinţe pedagogice, pentru întocmirea unui dicţionar minimal, termenii speciali tehnici şi ştiinţifici dispun de o greutate specifică relativ mică în vocabularul general al limbii, şi în urma acestui fapt terminologia tehnică nu îngreuiază prea tare înţelegerea de către elevi a textelor tehnice de popularizare ştiinţifică, şi chiar a celor speciale.

O importanţă mult mai mare are stilul textelor de popularizare ştiinţifică, a cărui cunoaştere este importantă pentru înţelegerea corectă a conţinutului lor.

Totuşi, în loc ca elevii să cunoască unele particularităţi stilistice ale textelor străine de popularizare ştiinţifică, şcoala îi obligă să-şi însuşească procedeele standard ale muncii asupra textelor tehnice speciale, care constau în înlocuirea mecanică a formelor gramaticale şi a construcţiilor din limba străină cu formele şi construcţiile analoge din limba maternă (aşa numita «tehnică a traducerii»).

BDD-A10185 © 1953 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:22:33 UTC)

Trăsătura caracteristică a predării limbilor străine în acea perioadă era şi faptul că dela elevi nu se cerea cunoaşterea şi înţelegerea acelui domeniu al tehnicii sau producţiei la care se refereau textele, iar fondul muncii consta într'o simplă înlocuire a mijloacelor limbii străine prin mijloacele limbii ruse.

Natural că o asemenea studiere a limbii străine nu avea nici o legătură reală cu învăţământul politehnic şi îşi pierdea totodată orice importanţă de cultură generală.

Care sunt cele mai apropiate şi mai importante sarcini care se pun profesorilor de limbi străine în legătură cu realizarea învăţământului politehnic în şcoala medie? Ce trebuie făcut pentru ca acest sector al muncii didactice din şcoala medie să nu rămână în urma mişcării progresive a şcolii în sensul indicat în Hotărîrile Congresului al XIX-lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice şi în lucrarea tovarăşului Stalin «Problemele economice ale socialismului în U.R.S.S.»?

Mai întâi de toate, trebuie să se organizeze în revista «Inostrannîe iazîki v şkole» o largă desbatere a tuturor problemelor care sunt legate de realizarea învăţământului politehnic în şcoala medie. Este foarte important ca redacţia revistei să îndrepte cu îndemânare această desbatere asupra problemelor celor mai importante şi mai actuale şi să tragă concluziile acestor desbateri.

Este foarte important să se întocmească cel puţin un program de orientare a citirii literaturii în limbi străine de către elevii claselor superioare ale şcolii medii, care corespunde noilor sarcini ale şcolii politehnice de cultură generală.

Editurii didactico-pedagogice de Stat trebuie să i se dea sarcina de a edita în tiraj de massă în limbi străine literatura, conform cu programele elaborate şi aprobate de Consiliul metodico-didactic al Ministerului Instrucţiunii R.S.F.S.R. Este necesar să se întocmească un plan de editare a acestei literaturi în cadrul planului cincinal actual.

Editura pedagogică de Stat trebuie să organizeze munca autorilor cu privire la elaborarea metodică a acestei literaturi (cu privire la adaptarea ei, la întocmirea comentariilor, dicţionarelor etc.).

E necesar să se revadă şi să se precizeze programele la limbile străine şi să se pună în conformitate cu cerinţele învăţământului politehnic. Pe lângă aceasta, şi nota explicativă a programelor trebuie să capete o completare corespunzătoare.

Este necesar să se modifice în acelaşi sens manualele de limbi străine, îndeosebi să se facă o alegere minuţioasă a textelor din manualele pentru clasele superioare. Este necesar să se cheme cei mai buni profesori ai şcolii medii la elaborarea metodicii activităţii individuale a elevilor asupra textelor străine, în sensul pe care-l indică învăţământul politehnic. Sectorului de metodică a limbilor străine de pe lângă Institutul metodelor de învăţământ al Academiei de Ştiinţe pedagogice, trebuie să i se trasează sarcina de a studia această experienţă a profesorilor, de a o analiza teoretic, de a o generaliza şi publica.

BDD-A10185 © 1953 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:22:33 UTC)

Trebuie să se pună desbaterea problemelor predării limbilor străine în legătură cu învăţământul politehnic la «lecturile pedagogice», regionale şi pe întreaga Rusie, ce se organizează de Academia de Ştiinţe pedagogice.

Este necesar ca prin Institutele de perfecţionare ale profesorilor şi prin TIPKRRNO să se ia măsurile corespunzătoare pentru ca profesorii şi metodiştii de limbi străine să cunoască noile sarcini pe care le pune în faţa lor realizarea învăţământului politehnic în şcoala medie.

Sarcini analoge trebuie să se traseze facultăţilor şi institutelor de limbi străine care pregătesc cadre de profesori pentru şcoala medie. Realizarea învăţământului politehnic în şcoala medie trebuie să-i determine să-şi îndrepte privirile spre şcoală, să-i studieze nevoile şi cerinţele şi să pregătească profesori de limbi străine pentru această şcoală.

O problemă deosebit de importantă pentru institutele şi facultăţile de limbi străine trebuie să se considere prelucrarea problemelor de studiere, de către studenţi, a metodei muncii intelectuale individuale. In prezent, acestor probleme nu li se acordă aproape nici o atenţie. De altfel, învăţământul politehnic le pune în centrul atenţiei şcolii, iar profesorii de limbi străine sunt chemaţi să joace un rol principal în rezolvarea lor.

Cea mai importantă hotărîre a Congresului al XIX-lea al Partidului pentru şcoala noastră medie este hotărîrea asupra realizării învăţământului politehnic. Această hotărîre trebuie să mobilizeze toate forţele creatoare ale şcolii capabile să rezolve cu succes această măsură importantă. Profesorii de limbi străine care sunt călăuziţi de ideile generale ale marelui Stalin exprimate în lucrările sale «Marxismul şi problemele lingvisticii» şi «Problemele economice ale socialismului în U.R.S.S.» trebuie să considere ca o chestiune de conştiinţă şi cinste rezolvarea cu succes a acelor sarcini pe care le pune înaintea lor realizarea învăţământului politehnic în şcoala medie.

Ei trebuie să arate că învăţământul politehnic este un nou şi puternic stimulent pentru perfecţionarea în viitor a întregii munci de educaţie nouă în şcoala medie. Realizarea învăţământului politehnic va exercita influenţa cea mai pozitivă atât asupra viitoarei perfecţionări a metodicii predării limbilor străine, cât şi asupra ridicării calităţii însuşirii lor de către elevi.

BDD-A10185 © 1953 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:22:33 UTC)